

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Теоретичні і практичні аспекти обліку, контролю та аналізу виробничих запасів (на прикладі ТОВ «Алькабір – Строй»)»
(назва теми)

Виконавець:
студентка обліково-економічного факультету
Галан Тетяна Анатоліївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Доценко Олена валеріївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Будівництво – це одна з найпоширеніших та прибуткових галузей економіки. У 2018 році підприємствами країни вироблено будівельної продукції на суму 136,3 млрд.грн. Індекс будівельної продукції у 2018 році порівняно з 2017 роком становив 104,4%. Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення становили 72,8% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 18,6% та 8,6% відповідно. У той же час дуже специфічна галузь, яка потребує значних первинних інвестицій, пов'язана зі створенням нерухомості. Неможливо здійснення будівництва без будівельних матеріалів, якість і ціна яких впливає на кінцевий результат діяльності будівельного підприємства. Більш того, найбільшу питому вагу як у загальних витратах будівельних організацій, так і в собівартості їх продукції займають прямі матеріальні витрати, які часто перевищують 50 % витрат операційної діяльності. Значна частка матеріальних витрат у будівництві потребує їх досконалого обліку.

За сучасних умов господарювання, стрімкого і продуктивного розвитку підприємств будівельної галузі та зростання їх виробничого потенціалу потребує створення якісно нової системи управління матеріальними ресурсами і в першу чергу виробничими запасами. В діяльності будь-якого підприємства запаси відіграють особливо важливу роль. В сучасних умовах на усіх будівельних підприємствах особливо гостро постає питання забезпеченості запасами.

Це обумовлює важливість та актуальність дослідження сучасних напрямів розвитку обліку та контролю виробничих запасів підприємства.

Мета дослідження. Метою дослідження виступає поглиблення і систематизація теоретичних положень, розгляд практичних аспектів обліку, внутрішнього контролю виробничих запасів на прикладі ТОВ «Алькабір-Строй», проведення аналізу основних економічних показників підприємства та надання рекомендацій, щодо покращення обліку та контролю досліджуваного об'єкта обліку на підприємстві.

Завдання дослідження. Для досягнення мети ставляться наступні основні завданнями:

- розкрити сутність та систематизувати класифікацію виробничих запасів;
- розглянути оцінку, документальне оформлення та облік виробничих запасів;
- дослідити проблемні питання обліку виробничих запасів;
- надати загальну характеристику та провести аналіз основних показників підприємства;
- розкрити особливості документального оформлення та обліку виробничих запасів на будівельному підприємстві та надати рекомендації стосовно їх удосконалення;
- визначити сутність та методичку внутрішнього контролю виробничих запасів;
- провести внутрішній контроль виробничих запасів на підприємстві та надати рекомендації по удосконаленню системи внутрішнього контролю досліджуваного підприємства;

– зробити аналіз стану, руху та ефективності використання виробничих запасів на ТОВ «Алькабір -Строй».

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на ТОВ «Алькабір -Строй».

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступають теоретичні положення та методичні аспекти обліку, внутрішнього контролю та економічного аналізу виробничих запасів.

Методи дослідження. При написання кваліфікаційної роботи були використані наступні загально – наукові методи пізнання: синтез, аналіз, дедукція та індукція, а також порівняння.

Інформаційна база дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи були використані законодавчі й нормативні документи з питань бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів, публікації вітчизняних науковців з цих питань, періодичні видання з економіки, бухгалтерського обліку й внутрішнього контролю виробничих запасів, матеріали науково-практичних конференцій та статистичні дані. Також була використана фінансова звітність, первинні документи і реєстри бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та 35-ого додатку. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 67 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 5 рисунків.

Публікації за темою дослідження. За результатами дослідження автором опубліковано тези у матеріалах V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» (м. Одеса, Україна, 18 квітня 2019 р.) на тему «Проблемні питання оцінки виробничих запасів у бухгалтерському обліку» з науковим керівником – ст. викладачем Доценко О. В.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти обліку виробничих запасів*» розглянуто економічну сутність, класифікацію й оцінку запасів, облік запасів, а також дискусійні питання обліку виробничих запасів.

У другому розділі «*Практичні аспекти обліку запасів на прикладі ТОВ «Алькабір-Строй»*» проаналізована організаційна структура та економічна характеристика підприємства, документальне оформлення операцій з виробничими запасами, а також особливості їх обліку.

У третьому розділі «*Контроль та аналіз виробничих запасів на досліджуваному підприємстві*» проведено дослідження контролю запасів, здійснено економічний аналіз їх ефективності, а також наведено напрями вдосконалення обліку, аналізу та контролю виробничих запасів ТОВ «Алькабір -Строй»

ВИСНОВКИ

На підставі вивчення теоретичних аспектів обліку виробничих запасів нами розкрито економічну сутність, порядок, принципи, методи оцінки, наведена їх класифікація.

Облік на обстежуваному підприємстві ведеться відповідно до вимог діючих законодавчих і нормативних документів. Зарахування матеріалів на баланс здійснюється за фактичною собівартістю, а списання – за методом ФІФО. В обліку застосовується оперативно-бухгалтерський метод обліку матеріалів.

У кваліфікаційній роботі було досліджено документальне оформлення надходження та вибуття виробничих запасів, організацію аналітичного та синтетичного обліку. У ТОВ «Алькабір – Строй» використовуються типові форми первинних облікових документів, крім того, застосовуються самостійно розроблені облікові реєстри.

У ході дослідження ми з'ясували, що структура документообігу на підприємстві не завжди забезпечує вчасного надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю за рухом виробничих запасів. Тому ми розробили графік документообігу на всіх стадіях обліку виробничих запасів.

Далі визначимо, що під час написання кваліфікаційної роботи нами була спланована перевірка системи внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку виробничих запасів досліджуваного підприємства, мета якої полягала у визначенні достовірності даних щодо їх надходження, руху та вибуття, повноти і своєчасності відображення таких операцій в обліку, а також раціонального використання виробничих запасів та визначення ефективної облікової політики.

За згодою керівництва підприємства ми вивчили процес здійснення інвентаризації виробничих запасів та прийняли участь у її проведенні. За результатами проведеної інвентаризації не було виявлено нестачу або надлишків виробничих запасів, але з метою більш чіткого забезпечення відповідності даних бухгалтерського обліку фактичній наявності виробничих запасів на підприємстві ми рекомендуємо проводити щоквартальні інвентаризації виробничих запасів, уважно стежити за їх ретельним і своєчасним виконанням, а також проводити позапланові інвентаризації.

Під час виконання внутрішньої перевірки виробничих запасів ми виявили, що система внутрішнього контролю на підприємстві працює ефективно. Але, враховуючи масштаби діяльності товариства та специфіку його діяльності, ми рекомендуємо створити окремий спеціальний структурний підрозділ на підприємстві - Службу внутрішнього контролю. Також нами було розроблено Положенні про Службу внутрішнього контролю ТОВ «Алькабір – Строй».

Результати проведеного економічного аналізу наявності та ефективності використання виробничих запасів дозволили зробити наступні висновки.

Аналіз структури активів підприємства дозволив визначити зміни в сумі та структурі основних статей балансу, а саме засобів підприємства. Загальна сума активів збільшилася на 71 261,0 тис. грн. При цьому вартість необоротних активів зменшилася. Вартість оборотних активів збільшилася на 71 792,0 тис. грн. Цей факт свідчить про хорошу фінансову стійкість суб'єкта господарювання (оборотні активи

більш ліквідні ніж необоротні і тому здатні принести гроші в короткий час).

Також необхідно відмітити, що коефіцієнт мобільності активів, який розраховується як співвідношення оборотних і необоротних активів, збільшився з 272,0 до 382,1, а це є позитивною тенденцією. Мобільність означає здатність активів переходити з однієї форми в іншу. Висока мобільність говорить про те, що компанія зможе змінити структуру активів (якщо буде потрібно) протягом короткого періоду часу. Показник мобільності активів говорить про здатність компанії підлаштовуватися під зовнішній вплив ринку, проводити гнучку діяльність. Таким чином, маневреність активів досліджуваного підприємства є високою, а це говорить про його здатність оперативно реагувати на зовнішні зміни та підвищує стійкість і ефективність компанії.

Аналіз динаміки складу і структури запасів ТОВ «Алькабір – Строй» показав, що взагалі, у 2018 році порівняно з 2017 роком запаси підприємства збільшились на 93 983 тис. грн. або на 30,96 %. Цей факт, в цілому, має позитивну тенденцію. Але приріст матеріалів та сировини, може свідчити і про нарощування виробництва, що є позитивно, а також і про накоплення понаднормових запасів, яке приводить к зниженню оборотності активів (негативне явище).

Тому, за результатами аналізу зміни структури запасів, ми рекомендуємо ТОВ «Алькабір – Строй» з'ясувати, чи немає у складі запасів на підприємстві неходових, залежаних, непотрібних матеріальних цінностей. Це легко встановити за даними складського обліку або за сальдовими відомостями. Якщо залишок якого-небудь матеріалу великий, а витрати протягом року не було або вона була незначною, то його можна віднести до групи неходових запасів. Наявність таких матеріалів говорить про те, що оборотний капітал заморожено на тривалий час у виробничих запасах, унаслідок чого сповільнюється його оборотність. Необхідно вивчити причини їх утворення. Аналіз матеріальних ресурсів ТОВ «Алькабір – Строй» свідчить про підвищення ефективності їх використання. З наведених розрахунків видно, що ефективність використання матеріальних ресурсів у звітному році порівняно з базисним поліпшилась. Про це свідчить позитивна динаміка матеріаловіддачі, що збільшилась на 81 коп., що сприяло зростанню обсягу реалізованих послуг та виконаних робіт з кожної гривні витрачених матеріальних ресурсів. Ми вважаємо, що умовою подальшого поліпшення використання матеріалів у ТОВ «Алькабір – Строй» є рівномірне завезення товарно-матеріальних цінностей; формування запасів у межах можливого мінімуму для забезпечення безперервності процесу будівництва; недопущення придбання непотрібних і реалізація надлишкових матеріалів.

Узагальнюючим етапом в написанні кваліфікаційної роботи було виявлення проблем і недоліків на підприємстві та обґрунтування пропозицій щодо удосконалення обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів у ТОВ «Алькабір – Строй».

Такі основні висновки та рекомендації.